

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Warszawie

LWA.410.020.01.2021

Zdzisław Gadomski
Nadleśniczy Nadleśnictwa Ostrołęka
ul. Tadeusza Zawadzkiego "Zośki" 4
07-412 Ostrołęka

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Zmienne zgodnie z treścią uchwały nr KPK-KPO.443.232.2021 Komisji Rozstrzygającej w Najwyższej Izbie Kontroli z dnia 21 stycznia 2022 r.

P/21/051 - Gospodarowanie środkami funduszu leśnego.

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Warszawie
ul. Filtrowa 57, 02-056 Warszawa
T +48 22 444 57 72, F +48 22 444 57 62
lwa@nik.gov.pl
Adres korespondencyjny: Skr. poczt. P-14, 00-950 Warszawa 1

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Nadleśnictwo Ostrołęka, ul. Tadeusza Zawadzkiego "Zośki" 4, 07-412 Ostrołęka ¹ .
Kierownik jednostki kontrolowanej	Zdzisław Gadomski, Nadleśniczy Nadleśnictwa Ostrołęka ² , od 8 lipca 2009 r.
Zakres przedmiotowy kontroli	1. Planowanie środków funduszu leśnego. 2. Gospodarowanie środkami funduszu leśnego.
Okres objęty kontrolą	Od 1 stycznia 2019 r. do dnia zakończenia kontroli, z wykorzystaniem dowodów sporządzonych przed tym okresem.
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ³ .
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Warszawie
Kontroler	Marcin Mirończuk, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LWA/128/2021 z 21 lipca 2021 r. (akta kontroli str. 1-2)

II. Ocena ogólna⁴ kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

W planach finansowo-gospodarczych Nadleśnictwa określano zadania przewidziane do finansowania funduszu leśnego. Odpis podstawowy na fundusz leśny był naliczany terminowo i w prawidłowej wysokości.

Gospodarując środkami funduszu leśnego, Nadleśnictwo realizowało wytyczne i polecenia otrzymywane z Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Olsztynie⁵, a po wejściu w życie zarządzenia nr 66 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dnia 15 października 2020 r. w sprawie jednolitych zasad gospodarowania środkami funduszu leśnego w jednostkach organizacyjnych Lasów Państwowych⁶, postanowienia zawarte w tym akcie.

W Nadleśnictwie, przy realizacji zadania finansowanego ze środków funduszu leśnego, przestrzegano wewnętrznych regulacji dotyczących procedur udzielania zamówień na usługi, dostawy i roboty budowlane o wartości netto nieprzekraczającej wyrażonej w złotych kwoty 30 000 euro.

Najwyższa Izba Kontroli odstępuje od oceny prawidłowości gospodarowania środkami funduszu leśnego na cele wymienione w ustawie z dnia 28 września 1991 r. o lasach⁷ ze względu na to, że uregulowany w zarządzeniu Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych w sprawie zasad (polityki) rachunkowości Lasów Państwowych⁸ sposób prowadzenia ewidencji księgowej nie przewidywał wymogu

¹ Dalej: Nadleśnictwo.

² Dalej: Nadleśniczy.

³ Dz. U. z 2020 r. poz. 1200, ze zm., dalej: ustawa o NIK.

⁴ Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

⁵ Dalej: RDLP.

⁶ Zarządzenie weszło w życie z dniem podpisania.

⁷ Dz.U. z 2021 r. poz. 1275, dalej: ustawa o lasach.

⁸ Zarządzenie nr 76 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dnia 10 grudnia 2019 r. w sprawie wprowadzenia jednolitego tekstu Zasad (polityki) rachunkowości Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe i Planu Kont z komentarzem Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe (znak

przypisania konkretnych wydatków finansowanych ze środków otrzymanych w ramach dopłat, do poszczególnych zadań wynikających z art. 58 ww. ustawy.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny cząstkowe⁹ kontrolowanej działalności

OBSZAR

1. Planowanie środków funduszu leśnego

Opis stanu faktycznego

W okresie objętym kontrolą Dyrektor Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Olsztynie¹⁰ ustalał dla Nadleśnictwa wielkość odpisu podstawowego od wartości sprzedaży drewna, który wynosił: 13,1% w 2019 r., 12,5% w 2020 r. i 6,7% w 2021 r. Powyższe wskaźniki nie były zmieniane w trakcie roku kalendarzowego.

(akta kontroli str. 3-8, 486-487)

W zarządzeniu nr 66 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dnia 15 października 2020 r. w sprawie jednolitych zasad gospodarowania środkami funduszu leśnego w jednostkach organizacyjnych Lasów Państwowych, w ramach procedury ujmowania zadań w planie wydatków funduszu leśnego, określono m.in. sposób postępowania przy ubieganiu się o dofinansowanie ze środków z tego funduszu. Zgodnie z § 12 ust. 2 i 3 ww. zarządzenia, podstawą wystąpienia o przyznanie środków z funduszu leśnego jest sformułowanie pisemnego zapotrzebowania, zawierającego w szczególności: nazwę zadania wymagającego uruchomienia środków z funduszu leśnego, szczegółowy jego opis wraz z podaniem zakresu rzeczowego i finansowego, całkowitą kwotę wnioskowaną do uruchomienia, uzasadnienie potrzeby przydzielenia środków funduszu leśnego, proponowany kod zadania oraz źródło finansowania w ramach funduszu leśnego.

(akta kontroli str. 9-87)

Nadleśniczy wyjaśnił, że w 2019 i 2020 r. Nadleśnictwo Ostrołęka gospodarowało środkami funduszu leśnego na podstawie otrzymanych wytycznych i poleceń z Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Olsztynie¹¹.

(akta kontroli str. 488)

W okresie objętym kontrolą Nadleśniczy, za pośrednictwem Dyrektora RDLP, skierował jeden wniosek¹² do Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych¹³ o przyznanie środków z funduszu leśnego na zakup w 2019 r. stacji bazowej do łączności radiowej w systemie DMR w kwocie 25 tys. zł. Uzasadnieniem zakupu było zapewnienie łączności radiowej w jednostkach organizacyjnych Lasów Państwowych według projektu rozwoju łączności radiowej w LP. Zadanie to spełniało warunki określone w art. 58 ust. 2 pkt 3 ustawy o lasach, zgodnie z którym środki funduszu leśnego mogą być przeznaczone na tworzenie infrastruktury niezbędnej do prowadzenia gospodarki leśnej.

(akta kontroli str. 88-94)

Nadleśniczy wyjaśnił, że wysokość wnioskowanej kwoty została obligatoryjnie ustalona na poziomie jednostki nadrzędnej. Nadleśnictwo nie otrzymało tych

---

EG.0210.4.2019) oraz zarządzenie nr 78 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dnia 17 grudnia 2020 r. zmieniające Zarządzenie nr 76 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dnia 10 grudnia 2019 r. w sprawie wprowadzenia jednolitego tekstu Zasad (polityki) rachunkowości Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe i Planu Kont z komentarzem Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe (znak: EG.0210.9.2020).

⁹ Oceny cząstkowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena cząstkowa może być sformułowana jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

¹⁰ Dalej: Dyrektor RDLP.

¹¹ Dalej: RDLP.

¹² Wniosek z 22 lutego 2019 r. nr S.363.1.2019.

¹³ Dalej: Dyrektor Generalny LP.

środków i tym samym zadanie nie było realizowane. Powodem takiego stanu rzeczy było niewszczęcie postępowania o udzielenie zamówienia publicznego na dostawę i wdrożenie Sieci Radiokomunikacji Ruchomej Lasów Państwowych. Informacja o tym fakcie została zawarta w wytycznych do planu zasadniczego na 2020 r.

(akta kontroli str. 488)

Stosownie do postanowień § 6 ust 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 6 grudnia 1994 r. w sprawie szczegółowych zasad gospodarki finansowej w Państwowym Gospodarstwie Leśnym Lasy Państwowe¹⁴, wprowadzone do stosowania plany finansowo-gospodarcze Nadleśnictwa¹⁵ zawierały informacje o zadaniach rzeczowych, przychodach ze sprzedaży, kosztach działalności i wyniku finansowym. W planach tych Nadleśniczy określił wysokość odpisu podstawowego na fundusz leśny oraz dopłaty z tego funduszu na wyrównanie niedoborów. Odpisy i dopłaty z funduszu leśnego wyniosły odpowiednio: 1 671,6 tys. zł i 4 635,3 tys. zł w 2019 r., 1 584,3 tys. zł i 4 189,8 tys. zł w 2020 r. i 894,5 tys. zł i 2 777,0 tys. zł w 2021 r.

W zatwierdzonych przez Dyrektora RDLP planach finansowo-gospodarczych nadzorowanych jednostek organizacyjnych¹⁶, w ramach pozycji „wyrównanie niedoborów powstałych przy realizacji zadań gospodarki leśnej i dotyczących administracji publicznej w zakresie leśnictwa (art. 58 ust. 1 ustawy)”, wyodrębniono dopłaty z funduszu leśnego na wyrównanie niedoborów w nadleśnictwie – zadania gospodarki leśnej oraz dopłaty do zadań administracji publicznej. W 2019 r. na kwotę dopłat ogółem złożyły się dopłaty na zadania gospodarki leśnej w wysokości 4 327,2 tys. zł oraz dopłaty do zadań administracji publicznej w kwocie 308,1 tys. zł, w 2020 r. odpowiednio: 4 185,5 tys. zł i 4,3 tys. zł, a w 2021 r.: 2 770,8 tys. zł i 6,2 tys. zł.

Planowane przychody i koszty (ogółem) Nadleśnictwa wynosiły odpowiednio: 14 704,2 tys. zł i 13 465,8 tys. zł (2019 r.), 14 661,9 tys. zł i 13 305,5 tys. zł (2020 r.) oraz 15 219,3 tys. zł i 13 843,6 tys. zł (2021 r.). Udział procentowy planowanych przychodów i kosztów funduszu leśnego w stosunku do planowanych przychodów i kosztów Nadleśnictwa ogółem wyniósł odpowiednio: 11,4% i 34,4% (2019 r.), 10,8% i 31,5% (2020 r.) oraz 5,9% i 20,1% (2021 r.).

W okresie od 2019 r. do 30 czerwca 2021 r. planowany wynik finansowy Nadleśnictwa był dodatni.

(akta kontroli str. 95-136)

W planach finansowo-gospodarczych Nadleśnictwa określono zadania przewidziane do finansowania ze środków funduszu leśnego. W planie na 2019 r. ujęto zakup stacji bazowej do łączności radiowej w systemie DMR w kwocie 25 tys. zł, a w planach na 2020 r. i w 2021 r. – sporządzanie planów urządzenia lasu¹⁷, odpowiednio w kwocie 382 tys. zł i w kwocie 433,6 tys. zł. Zakres przedmiotowy zadań spełniał przesłanki art. 58 ust. 2 pkt 4 ustawy o lasach.

(akta kontroli str. 104,116-117,129-130)

W okresie objętym kontrolą Nadleśnictwo nie wnioskowało do Dyrektora Generalnego LP (za pośrednictwem Dyrektora RDLP) o zmianę planu wydatków funduszu leśnego.

(akta kontroli str. 489)

¹⁴ Dz. U. nr 134 poz. 692, dalej: rozporządzenie RM ws. gospodarki finansowej LP.

¹⁵ Zarządzenia Nadleśniczego: nr 14/2019 z dnia 15 maja 2019 r., nr 15/2020 z dnia 14 maja 2020 r. i 11/2021 z dnia 19 maja 2021 r.

¹⁶ Zarządzenia Dyrektora RDLP: nr 23/2019 z dnia 8 maja 2019 r., nr 14/2020 z dnia 11 maja 2020 r. i nr 13/2020 z dnia 13 maja 2021 r.

¹⁷ Zgodnie z art. 18 ust. 1 ustawy o lasach, plan urządzenia lasu sporządza się na 10 lat.

Stwierdzone
nieprawidłowości
OCENA CZĄSTKOWA

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Plany finansowo-gospodarcze Nadleśnictwa zawierały informacje o zadaniach rzeczowych, przychodach ze sprzedaży, kosztach działalności i wyniku finansowym – stosownie do § 6 ust. 1 rozporządzenia RM ws. gospodarki finansowej LP. Planowane finansowanie ze środków funduszu dotyczyło zadań, o których mowa w art. 58 ustawy o lasach.

OBSZAR
Opis stanu
faktycznego

2. Gospodarowanie środkami funduszu leśnego

Nadleśnictwo prawidłowo naliczało i dokonywało odpisu podstawowego na fundusz leśny¹⁸. Odpis ten stanowił iloczyn wartości przychodów ze sprzedaży drewna i ustalonego dla Nadleśnictwa wskaźnika – stosownie do postanowień § 22 rozporządzenia RM ws. gospodarki finansowej LP.

(akta kontroli str. 137-188)

Nadleśnictwo nie dokonywało wpłat środków pieniężnych z tytułu odpisu na fundusz leśny do 25 dnia miesiąca rozliczeniowego, na zasadach określonych § 11 ust. 2 załącznika nr 1 do zarządzenia nr 24/2019 Dyrektora RDLP w Olsztynie z dnia 8 maja 2019 r., nr 15/2020 Dyrektora RDLP w Olsztynie z dnia 11 maja 2020 r. oraz w § 12 ust. 6 załącznika nr 1 do zarządzenia nr 14/2021 Dyrektora RDLP w Olsztynie z dnia 13 maja 2021 r.

(akta kontroli str. 189-200)

Z wyjaśnień Nadleśniczego wynika, że w latach objętych kontrolą odpis na fundusz leśny był naliczany przez Nadleśnictwo, ale środki z tego tytułu nie były przekazywane do Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Olsztynie. W tym zakresie stosowano postanowienie zawarte w § 14 zarządzeń Dyrektora RDLP zatwierdzających coroczne plany finansowo-gospodarcze, umożliwiające wzajemne kompensowanie odpisu podstawowego na fundusz leśny z dopłatą z funduszu leśnego z tytułu wyrównywania niedoborów powstałych przy realizacji zadań gospodarki leśnej. Wzajemne kompensowanie dokumentowane było sporządzaną co miesiąc notą księgową i oznaczało, że raz na miesiąc Nadleśnictwo mogło przekazywać kwotę środków pieniężnych odpowiadającą saldu łącznemu z tytułu rozrachunków. Kompensowanie to odbywało się zgodnie z ustaleniami wynikającymi z planu finansowo-gospodarczego, tj. do ostatniego dnia miesiąca następującego po miesiącu rozliczeniowym.

(akta kontroli str. 253-254, 259-260, 265, 493, 496)

W 2019 r. przychody funduszu leśnego wyniosły 1 957,1 tys. zł, z czego odpis podstawowy wyniósł 1 682,2 tys. zł, należności wynikające z odszkodowań (art. 57 ust. 1 pkt 3 ustawy o lasach) – 132,4 tys. zł oraz należności stanowiące zwrot środków do funduszu leśnego po weryfikacji wyniku finansowego przez powołaną do tego celu komisję – 142,5 tys. zł. W 2020 r. kwoty te wyniosły odpowiednio: 2 124,5 tys. zł, 1 617,5 tys. zł, 54,6 tys. zł i 452,4 tys. zł. W 2021 r. (do 30 czerwca) przychody funduszu leśnego wyniosły 592,9 tys. zł, z czego 539,6 tys. zł stanowił odpis podstawowy i 53,3 tys. zł – należności wynikające z odszkodowań.

(akta kontroli str. 201)

W okresie objętym kontrolą ze środków funduszu leśnego Nadleśnictwo wydatkowało:

¹⁸ Badanie terminowości przekazywania oraz poprawności obliczania odpisu podstawowego przeprowadzono na próbie losowej 5 miesięcy 2019 i 2020 r. oraz 2 miesięcy 2021 r.

- 4 492,8 tys. zł¹⁹, z czego 4 184,7 tys. zł stanowiły dopłaty na wyrównanie niedoborów powstałych przy realizacji zadań gospodarki leśnej, 308,1 tys. zł – dopłaty do zadań administracji publicznej w zakresie leśnictwa (w 2019 r.);
- kwotę 4 079,7 tys. zł²⁰, w tym 3 737,0 tys. zł stanowiące dopłaty na wyrównanie niedoborów powstałych przy realizacji zadań gospodarki leśnej, 0,4 tys. zł stanowiące dopłaty do zadań administracji publicznej w zakresie leśnictwa i 342,3 tys. zł związane ze sporządzeniem planów urządzenia lasu (w 2020 r.);
- 1 698,6 tys. zł, w tym 1 385,4 tys. zł stanowiące dopłaty na wyrównanie niedoborów powstałych przy realizacji zadań gospodarki leśnej, 3,1 tys. zł stanowiące dopłaty do zadań administracji publicznej w zakresie leśnictwa i 310,1 tys. zł związane ze sporządzeniem planów urządzenia lasu (do 30 czerwca 2021 r.).

(akta kontroli str. 202, 266-296)

Udział procentowy środków funduszu leśnego w stosunku do kosztów Nadleśnictwa ogółem wyniósł: w 2019 r. - 30,3%²¹; w 2020 r. - 27,2%²²; a do 30 czerwca 2021 r. - 18,2%²³.

(akta kontroli str. 205, 218, 236)

Dopłaty z funduszu leśnego, przekazywane co miesiąc na rachunek Nadleśnictwa, księgowane były na koncie (24540009) „Rozrachunki z tytułu Funduszu Leśnego”, a wydatki, oprócz 6,8% wydatków zrealizowanych w latach 2019–2021 (I półrocze), nie były dedykowane konkretnym zadaniom wynikającym z art. 58 ustawy o lasach.

(akta kontroli str. 249-252, 255-258, 261-264)

Nadleśniczy wyjaśnił, że wysokość dopłaty ustalana i przyznawana jest na etapie budowy planu finansowo-gospodarczego w taki sposób, żeby wyrównywać niedobory środków finansowych wynikające ze zróżnicowanych warunków gospodarki leśnej oraz przekazywanych odpisów. Dopłata nie jest dedykowana poszczególnym zadaniom, co jest zgodne z zasadami obowiązującymi w Państwowym Gospodarstwie Lasy Państwowe.

(akta kontroli str. 493-495)

W Nadleśnictwie corocznie przeprowadzono wewnątrzinstytucjonalne badanie (weryfikację) wyniku finansowego przez komisję powoływaną przez Dyrektora RDLP. Komisja dokonywała oceny (łącznie z badaniem przyczyn podjęcia zadań dodatkowych lub zaniechania wykonawstwa zadań ujętych w planie) wykonania planu finansowo-gospodarczego Nadleśnictwa i w razie niewykonania zadań rzeczowych, zobowiązywała Nadleśnictwo do odprowadzenia środków pieniężnych na fundusz leśny. Kwota niewykorzystanych środków wskazana przez komisję za 2018 r. wynosiła 587,5 tys. zł, za 2019 r. 142,5 tys. zł, a za 2020 r. 452,4 tys. zł.

(akta kontroli str. 266-296)

Nadleśniczy wyjaśnił, że ostatecznie niewykonane zadania rzeczowe podlegają corocznej weryfikacji zgodnie z zarządzeniem nr 24/98 Dyrektora Generalnego Lasów

¹⁹ Nadleśnictwo wydatkowało 4 635,3 tys. zł natomiast po wewnątrzinstytucjonalnej weryfikacji wyniku finansowego w dniu 11 marca 2020 r. uznana przez komisję weryfikacyjną utworzoną w RDLP kwota niewykorzystanych środków wyniosła 142,5 tys. zł (w tym 5,3 tys. zł w zakresie rozliczenia straty na działalności leśnej, 60,5 tys. zł w zakresie hodowli lasu, 2,6 tys. zł w zakresie ochrony lasu, 59,4 tys. zł w zakresie ochrony ppoż. i 14,7 tys. zł w zakresie przychodów ze sprzedaży drewna).

²⁰ Nadleśnictwo wydatkowało 4 532,1 tys. zł natomiast po wewnątrzinstytucjonalnej weryfikacji wyniku finansowego w dniu 8 marca 2021 r. uznana przez komisję weryfikacyjną utworzoną w RDLP kwota niewykorzystanych środków wyniosła 452,4 tys. zł (w tym 35,4 tys. zł w zakresie rozliczenia straty na działalności leśnej, 3,9 tys. zł w zakresie zadań administracji publicznej (wcześniej 4,3 tys. zł), 145,2 tys. zł w zakresie hodowli lasu i 267,9 tys. zł w zakresie przychodów ze sprzedaży drewna).

²¹ Koszty ogółem: 14 820,0 tys. zł.

²² Koszty ogółem: 14 982,0 tys. zł.

²³ Koszty ogółem: 9 307,6 tys. zł.

Państwowych z dnia 22 maja 1998 r. w sprawie sposobu ustalania i ewidencjonowania wartości niewykonanych zadań rzeczowych z zakresu działalności podstawowej nadleśnictw i przeprowadzania oceny wyniku nadleśnictwa na działalności podstawowej i administracyjnej, finansowanej ze środków własnych oraz zarządzeniem nr 53 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dnia 27 października 1998 r. zmieniającym zarządzenie nr 24/98, a także zarządzeniem nr 62 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dnia 8 listopada 2000 r. zmieniającym Zarządzenie nr 53/98. Są one szacowane wg całkowitego kosztu jednostkowego wyliczonego na podstawie kosztu pełnego realizacji danego zadania powiększonego o narzut kosztów ogólnogospodarczych, narzut pozostałych kosztów administracyjnych, a także o przypis kosztów utrzymania Służby Leśnej. Za niewykonane zadanie rzeczowe uznaje się: w wymiarze ilościowym – dodatnią różnicę pomiędzy wolumenem zadań zaplanowanych, a wolumenem zadań wykonanych, również przekroczenie pozyskania drewna, które wg oceny Dyrektora RDLP w sposób istotny może ograniczyć przychodowość nadleśnictwa w latach następnych; w wymiarze wartościowym - iloczyn niewykonania zadania rzeczowego w wymiarze ilościowym i całkowitego kosztu jednostkowego realizacji danego zadania. Komisja powołana przez Dyrektora RDLP dokonuje wnikliwej oceny (łącznie z badaniem przyczyn podjęcia zadań dodatkowych lub zaniechania wykonawstwa zadań ujętych w planie) wykonania planu finansowo-gospodarczego poszczególnych nadleśnictw i w razie nie wykonania zadań rzeczowych – zobowiązuje nadleśnictwo do odprowadzenia środków pieniężnych na fundusz leśny.

(akta kontroli str. 493-495)

W latach objętych kontrolą w Nadleśnictwie wystąpiły niedobory powstające przy realizacji zadań, o których mowa w art. 58 ustawy o lasach, w wysokości: 4 635,3 tys. zł (2019 r.), 4 532,1 tys. zł (2020 r.) i 1 698,6 tys. zł (do 30 czerwca 2021 r.). Wykazane niedobory pokryto dopłatą z funduszu leśnego, zgodnie z art. 58 ust.1 pkt 1 i 2 ustawy o lasach.

(akta kontroli str. 95, 495)

W okresie objętym kontrolą Nadleśnictwo realizowało, podzielone na etapy, jedno zadanie finansowane ze środków funduszu leśnego, dotyczące sporządzenia planu urządzenia lasu. W 2020 r. przeznaczono na ten cel 342,3 tys. zł, a do 30 czerwca 2021 r. – 310,1 tys. zł. Zakres przedmiotowy zadania spełniał warunki określone w art. 58 ust. 2 pkt 4 ustawy o lasach. Ze środków funduszu leśnego Nadleśnictwo nie realizowało wspólnych przedsięwzięć jednostek organizacyjnych LP oraz nie przeznaczało tych środków na cele określone w art. 58 ust. 3 i 3 a ustawy o lasach.

(akta kontroli str. 202, 297-336, 489)

Umowę na zadanie związane ze sporządzeniem planu urządzenia lasu, m.in. dla Nadleśnictwa Ostrołęka, RDLP zawarła po przeprowadzonym postępowaniu przetargowym w trybie przetargu nieograniczonego. W umowie tej zamieszczono postanowienie, iż nadleśnictwo, w którym zostały wykonane prace, dokonuje płatności po stosownym odbiorze prac.

W związku z koniecznością wykonania aktualnych ortofotomap na terenie Nadleśnictwa, RDLP poleciło rozpoczęcie procedury wyłonienia wykonawcy tego zadania. Nadleśnictwo przeprowadziło procedurę zamówienia w trybie zapytania ofertowego, wybierając najkorzystniejszą ofertę, i 20 maja 2020 r. podpisało umowę o wartości 45,5 tys. zł. Przy realizacji zadania z wykorzystaniem środków funduszu leśnego, przestrzegane były uregulowania wewnętrzne²⁴ dotyczące procedur

²⁴ Zarządzenie Dyrektora RDLP w Olsztynie nr 10/2014 z dnia 16 kwietnia 2014 r. i Zarządzenie Nadleśniczego Nadleśnictwa Ostrołęka nr 10/2020 z dnia 12 marca 2020 r.

udzielania zamówień na usługi, dostawy i roboty budowlane o wartości netto nieprzekraczającej wyrażonej w złotych kwoty 30 000 euro.

(akta kontroli str. 337-406)

Nadleśnictwo otrzymało z RDLP²⁵ wykaz tematów naukowo-badawczych finansowanych ze środków funduszu leśnego, których wyniki przedstawione w formie opracowań, wytycznych i zaleceń praktycznych zamieszczone zostały na stronie internetowej Lasów Państwowych w celu wykorzystania przez jednostki organizacyjne LP, z prośbą o ocenę przydatności dla praktyki leśnej wyników udostępnionych tematów badawczych i sposobu ich wykorzystania. Nadleśnictwo przesłało RDLP ocenę przydatności wybranych prac badawczych. Nadleśniczy wyjaśnił, że prace te dotyczą różnych dziedzin gospodarki leśnej, w tym m.in.: ochrony lasu, hodowli lasu, ochrony przyrody, urządzenia lasu i gospodarki łowieckiej. W miarę możliwości Nadleśnictwo wykorzystuje wyniki tych prac w bieżącej działalności, o ile pozwalają na to uwarunkowania przyrodnicze i naturalny zasięg występowania roślin lub zwierząt. Korzyści finansowe, jakie Nadleśnictwo uzyska w rezultacie ich wdrożenia, nie są widoczne od razu, ponieważ wiele zjawisk będzie można zauważyć dopiero za kilka, a nawet kilkanaście lat. W związku z powyższym, na obecnym etapie, nie jest możliwe jednoznaczne określenie korzyści finansowych z tego tytułu. Nadleśnictwo wykorzystuje np. wyniki pracy badawczej „Odnowienie naturalne lasu jako sposób ograniczania szkód od zwierzyny na Warmii i Mazurach” poprzez zwiększanie odnowień naturalnych, a co za tym idzie, ograniczanie kosztów w ochronie przed zwierzyną. Kolejnym przykładem, który znalazł zastosowanie w Nadleśnictwie, są wyniki badań przedstawione w pracy badawczej „Różnorodność gatunkowa grzybów w drzewostanach Puszczy Białowieskiej, z uwzględnieniem zamierających drzewostanów świerkowych”. Z opracowania tego wynika, że ograniczenie do minimum przelegiwania zrębów działa pozytywnie na rozwój pożytecznych grzybów oraz rozwój upraw leśnych. Nadleśnictwo, w miarę możliwości, taką zasadę stosuje. Wiele wyników prac znajduje także zastosowanie w instrukcjach, które Nadleśnictwo jest zobowiązane stosować. Pracownicy Nadleśnictwa zapoznali się z wynikami tych badań, zdobywając nową wiedzę, którą w miarę możliwości wykorzystują w codziennej pracy.

(akta kontroli str. 407-432, 489-490)

W okresie objętym kontrolą Nadleśnictwo nie korzystało ze środków funduszu stabilizacji, wydzielonego ze środków funduszu leśnego zgodnie z art. 58 ust. 4 ustawy o lasach.

(akta kontroli str. 202, 490)

W okresie objętym kontrolą NIK, Nadleśnictwo nie było kontrolowane w zakresie gospodarowania środkami funduszu leśnego²⁶.

Zarządzeniem Nr 14/2020 Nadleśniczego z dnia 27 kwietnia 2020 r. wprowadzono do stosowania „Regulamin kontroli wewnętrznej Nadleśnictwa Ostrołęka”. W akcie tym określono m.in. cele, zadania i funkcje kontroli wewnętrznej, podstawowe zasady realizacji kontroli wewnętrznej, jej zakres i charakter, zadania i obowiązki pracowników na stanowiskach kierowniczych w zakresie kontroli wewnętrznej, w tym Nadleśniczego, głównego księgowego, inżyniera nadzoru, starszego strażnika leśnego. Organizację kontroli wewnętrznej powiązano ze strukturą organizacji zarządzania jednostką i obejmuje ona samokontrolę i kontrolę funkcjonalną sprawowaną z urzędu w ramach obowiązków nadzoru – przez kierowników (kontrola funkcjonalna pionowa) oraz przez pracowników na

²⁵ Pismem nr ZO.720.51.2019 z dnia 3 grudnia 2019 r. i nr DO.5000.1.2021 z dnia 12 marca 2021 r.

²⁶ Wylączając coroczne wewnątrzinstytucjonalne badanie (weryfikację) wyniku finansowego przez komisję powoływaną przez Dyrektora RDLP.

pozostałych stanowiskach w komórkach organizacyjnych współpracujących przy realizacji zadań w zakresie ich kompetencji (kontrola funkcjonalna pozioma).

(akta kontroli str. 433-481)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

OCENA CZĄSTKOWA

Gospodarując środkami funduszu leśnego Nadleśnictwo realizowało wiążące wytyczne i polecenia otrzymywane z RDLP oraz przestrzegało postanowień zarządzenia nr 66 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dnia 15 października 2020 r. w sprawie jednolitych zasad gospodarowania środkami funduszu leśnego w jednostkach organizacyjnych Lasów Państwowych. Terminowo i w prawidłowej wysokości naliczano co miesiąc odpis podstawowy na fundusz leśny.

W Nadleśnictwie, przy realizacji zadania finansowanego ze środków funduszu leśnego, przestrzegano wewnętrznych regulacji dotyczących procedur udzielania zamówień na usługi, dostawy i roboty budowlane o wartości netto nieprzekraczającej wyrażonej w złotych kwoty 30 000 euro.

Najwyższa Izba Kontroli odstępuje od oceny prawidłowości gospodarowania środkami funduszu leśnego na cele wymienione w ustawie o lasach – ze względu na to, że uregulowany w zarządzeniu Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych w sprawie zasad (polityki) rachunkowości Lasów Państwowych sposób prowadzenia ewidencji księgowej nie przewidywał wymogu przypisania konkretnych wydatków finansowanych ze środków otrzymanych w ramach dopłat, do poszczególnych zadań wynikających z art. 58 ww. ustawy.

IV. Uwagi i wnioski

Przedstawiając powyższe oceny wynikające z ustaleń kontroli, Najwyższa Izba Kontroli nie formułuje uwag i wniosków pokontrolnych.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Warszawie. Prawo zgłoszenia zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Warszawa, 4 listopada 2021 r.

Kontroler
Marcin Mirończuk
główny specjalista kontroli
państwowej

/-/

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Warszawie
Dyrektor

/-/

Zmian w wystąpieniu pokontrolnym dokonała Urszula Klimska p.o. Wicedyrektora Delegatury Najwyższej Izby Kontroli w Warszawie.

DYREKTOR
Delegatury Najwyższej Izby Kontroli
w Warszawie
z up.
Urszula Klimska
p.o. Wicedyrektora